

Вх. № 238/30.08.2018
5800 гр Плевен

СТАНОВИЩЕ

От Доц. Д-р Христофор Кирчев Кирчев, Аграрен Университет – Пловдив, Агрономически факултет, Катедра Растениевъдство, Научна специалност „Растениевъдство“.

Относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Растениевъдство“, направление 6.1. Растениевъдство.

Автор на дисертационния труд: Ангелина Желева Мухова

Тема на дисертационния труд: Технологично проучване на възможности за отглеждане на тритикале в сеитбообращение въз основа на принципите на биологичното земеделие.

Научни ръководители: Доц. д-р Христофор Кирчев и Доц. д-р Кирил Сираков

Основание за представяне на становището: участие в състав на научно жури по защита на дисертационен труд съгласно Заповед № НП-08-78 от 26.07.2018 г. на Председателя на ССА – София.

1. Кратко представяне на докторанта.

Ангелина Мухова е завършила висше образование през 2000 г. в Аграрен университет – Пловдив, ОКС „Магистър“ специалност Агроинженерство тропично и субтропично земеделие със среден успех мн. добър 5,38. През периода 2012-2016 г. е назначена за асистент в ИПК Чирпан а през периода 2013-2017 г. е задочен докторант в ИПК Чирпан по научна специалност „Растениевъдство“, направление 6.1. Растениевъдство.

2. Анализ на представените материали.

Докторантката представя необходимия набор от документи по защита, а именно – Списък на публикациите, свързани с дисертацията, както и самите публикации; Диплома за висше образование; Заповеди за зачисляване и отчисляване в и от докторантура; Протоколи от проведени изпити; Протокол от успешна вътрешна защита; Творческа автобиография; Дисертационен труд и проект на автореферат. Така представените документи отговарят на ЗРАСРБ и неговия правилник, което дава основание за ход на процедура по защита.

3. Оценка на дисертационния труд.

Дисертацията е написана на 158 страници, включващи 32 таблици и 18 фигури.

Уводът въвежда в основните предимства на тритикале като междуродов хибрид, а именно високата му продуктивност, качество и устойчивост на болести. Изтъкват се също предимствата на биологичното земеделие и прилагането на нетрадиционни методи за стимулация на семената чрез електромагнитна обработка. По този начин авторката въвежда читателя в целта и задачите на проучването.

Литературният преглед е разделен на 4 части, включващи произхода, разпространението и сортовия състав на тритикале, продуктивността на тритикале в условията на биологично земеделие, мястото на тритикале в сеитбообращението и електромагнитната обработка на семена от тритикале и други полски култури. Така направения литературен преглед показва много добра теоретична подготовка на докторантката.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана, като за нейното постигане са формулирани 4 задачи.

Направен е подробен почвено-климатичен и агрометеорологичен анализ на района на провеждане на опита, както и на годините на изследванията.

В раздела материал и методи са посочени експерименталните подходи на изследването, а именно един тригодишен трифакторен полски опит с три български сорта тритикале, три норми на органично торене и два предшественика, както и един лабораторен опит със семена от същите три сорта, на които е извършена електромагнитна обработка с определени параметри. Подробно са описани методите на работа при полски и лабораторни условия, агротехниката на полския опит, както и методите за статистическа обработка на данните.

Глава резултати и обсъждане е разделена на 4 раздела с подраздели.

В първия раздел са описани резултати, свързани с растежа и развитието на тритикале. Посочени са генотипните особености при акумулация на абсолютно суха биомаса и ролята на органичното торене и предшественика при формиране на биологичния добив. Проследено е и фенологичното развитие на тритикале като са описани сортовите разлики в настъпването на основните фази от развитието.

Вторият раздел включва стопанската продуктивност на тритикале – добива на зърно и неговите компоненти – параметрите на продуктивността на посева и структурните елементи на класа.

В третия раздел са обобщени резултати, свързани с качеството на зърното на тритикале. Разделът е разделен на два подраздела – физични качества (хектолитрова и абсолютна маса) и химични качества (съдържание на суров протеин и на лизин в протеина).

В четвъртия раздел са представени и обсъдени резултати, свързани с влиянието на предсеитбени електромагнитни обработки върху семена от

тритикале. Описани са кълняемата енергия и кълняемостта на трите сорта, в зависимост от степента на електромагнитната обработка на семената.

Дисертацията завършва с десет извода, които в компактен вид онагледяват получените резултати.

На базата на направените изследвания и на изводите са формирани две групи приноси на дисертацията – пет научно-теоретични и четири научно-приложни.

Цитираната литература включва 161 автора, от които 57 на кирилица и 104 на латиница.

Авторефератът е структуриран правилно и отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

4. Публикувани статии

Приложени са три публикации пряко свързани с дисертационния труд, от които докторантката е първи автор на първата, четвърти автор на втората и втори автор на третата.

5. Критични бележки и препоръки

Критики и забележки имаше достатъчно по време на съвместната ни работата с Ангелина като научен ръководител и докторант. Препоръчвам ѝ да продължи работата с тритикале, основно със сортовата агротехника на културата, поради наличието на много нови български и чужди сортове.

6. Заключение

Въз основа на правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ССА за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя положително.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури да присъди на Ангелина Желева Мухова образователната и научна степен “доктор” по научната специалност „Растениевъдство“, направление 6.1. Растениевъдство.

29.08.2018 г.

гр. Пловдив

/доц. д-р Х. Кирчев/